

CONNYPALMKVIST

**DE
TREIN
VAN VIER
OVER TWAALF**

Vertaald door Lammie Post-Oostenbrink

kluitman

HOOFDSTUK 1

De eerste dag is altijd de moeilijkste

The cost of this translation was supported by a subsidy from the Swedish Arts Council, gratefully acknowledged.

Nur 283/W012401

Bisac JUV039030 / JUV039050

© MMXXIV Nederlandse editie: Uitgeverij Kluitman Alkmaar B.V.

© MMXXII Tekst: Conny Palmkvist

© Omslagbeeld en schutbladen: Jeska Verstegen

First published by Bonnier Carlsen Bokförlag, Stockholm

Published by agreement with Salomonsson Agency

Oorspronkelijke titel: *Fyra minuter över tolv*

Nederlandse vertaling: Lammie Post-Oostenbrink

Belettering omslag: Studio Jan de Boer

Opmaak binnenwerk: Studio L.E.O.

Alle rechten voorbehouden, inclusief het recht van reproductie in zijn geheel of in gedeelten, in welke vorm dan ook.

kluitman.nl
connypalmkvist.se

BIJ KONINKLIJKE BESCHIKKING
HOFLEVERANCIER

Het is 23.54 uur. En ik zit hier op een bank te leven.

Ik zit hier te leven, terwijl andere mensen sterven.

Misschien wel precies op dit moment.

Of nu, of nu.

Want zo gaan die dingen: het ene moment ben je hier op aarde.

Het volgende moment ben je er niet meer.

Het heeft niets met talent te maken, volgens mij.
Het heeft met God en anderen zoals hij te maken.
Ik vind God stom.
En anderen zoals hij.
Ik vind alles stom.
Behalve honden.

De kamer waarin ik zit is geen echte kamer, eerder een groot vertrek ergens in het ziekenhuis in Helsingborg. De vloer is groen en plasticachtig en de muren zijn wit, er hangen grote schilderijen. Je kunt niet raden wat die dingen op de schilderijen voorstellen, zelfs niet als je het probeert.

Het is gewoon één grote gekleurde bende.

Als er andere mensen waren geweest had ik hun kunnen vragen wat zij denken dat er op de schilderijen te zien is. Maar ik zit hier in m'n eentje.

Het vertrek is verlaten, zo laat is het.

Het ziekenhuis is eigenlijk gesloten.

Ik bedoel, het is dus gesloten voor mensen die hier niet *liggen*.

Als je ziek bent of zo, dan is het natuurlijk wel

open. Of als iemand op sterven ligt, juist wel voor die mensen. Die misschien kinderen hebben of zo.

Soms komen alleen de kinderen op bezoek, terwijl die volwassenen bezig zijn met sterven.

Zulke mensen mogen hier zijn, ook als het ziekenhuis gesloten is. Maar we zijn echt niet met veel. Soms loopt er een zielenpiet langs die buiten een sigaret wil roken of even een luchtje wil scheppen. Ze kijken nooit naar mij, ze hebben het druk genoeg met zichzelf.

Ik zie ze wel en ik kijk naar ze. Ik kan vanaf hier de hele hal zien. Het is een hal met liften. Er gaan liften naar alle verdiepingen boven me. Er zitten in totaal zes liften in de muur. Wat er op al die andere verdiepingen te doen is, weet ik niet.

Ik weet alleen wat er op de derde verdieping gebeurt.

Als je rechts afslaat nadat je uit de lift stapt.

En een deur opent en hoi zegt bij de receptie.

Je kunt zeggen: 'Ik moet hier zijn.'

Of je kunt gewoon doorlopen.

Dan ben je er.

Op de derde verdieping.

Kamer 28.

Daar ligt mijn moeder te sterven zonder dat ze me heeft gevraagd of ik dat goedvind. Mensen zouden hun kinderen moeten vragen of ze dat goedvinden. Die kinderen zouden moeten beslissen.

Of moeders wel of niet mogen sterven.

Er zou een wet voor moeten zijn. Dan kun je zeggen: 'In naam der wet, mama, ik verbied je om te sterven. Dat doe je maar een andere keer. Over honderd jaar.'

Maar zo mag je niet praten tegen mensen die op sterven liggen. Als ik eerlijk ben, praat ik het liefst helemaal niet tegen ze.

Je huilt gewoon tot je tranen op zijn.

Dan huil je zonder te huilen.

Dat is het ergste wat er bestaat.

Het doet pijn omdat je nog zo verdrietig bent.

Omdat je gewoon wilt doorgaan met janken.

Maar in je lijf is het janken gestopt.

Tip 77: *Jank jezelf niet leeg.*

Het is fijn om je tips in een lijst in je kop te noteren zodat je er meteen bij kunt als je ze nodig hebt. Bijvoorbeeld: mijn beste tip is jezelf opvrolijken door naar allerlei honden op YouTube te kijken. Van die schattige honden. Ze doen grappige dingen waar je om moet lachen. Dan lach ik even heel hard.

Maar natuurlijk komt er een einde aan het filmpje en dan wordt alles weer stil.

Dan moet je een ander filmpje aanklikken, met een andere hond.

Tip 78: *Zelfs als je alles stom vindt, zijn honden op YouTube niet stom. Die zijn ontzettend grappig.*

In de pauzes tussen de hondenfilmpjes knijp ik mijn ogen keihard dicht en doe ik alsof er geen pauze is en dan doet een andere grappige hond iets grappigs wat je een grappig gevoel in je lijf geeft.

Een hond die een ei eet of eentje met een baard.

Een die kan koorddansen of eentje die met liedjes meehuult.

Eentje die Kennedy heet, net als de president van Amerika.

Die heel lang geleden president van Amerika was, bedoel ik. Die president is al bijna zestig jaar morsdood.

Als ik daaraan denk, zie ik mijn moeder voor me.

Ik schrijf het op de lijst in mijn hoofd.

Tip 79: NIET naar filmpjes kijken met honden die Kennedy heten, want hij is morsdood.

Daarna google ik de namen van alle dode presidenten van Amerika en voeg ze toe aan punt 79 op de lijst, zodat ik geen honden tegenkom die Roosevelt, Nixon, Reagan, Bush, Ford, Grant enzovoort heten.

Het beste is als de honden een naam van een niet-dode hebben, want dan hoeft je niet te denken aan iemand die op sterven ligt.

Haha. Een hond die kan koppeltjeduiken.

Haha.

Volgens mij heb ik in mijn broek geplast van het lachen.

Haha.

Of niet.

Als ik toevallig omhoogkijk, zie ik engelen bij het plafond, die als doorzichtige spoken onder de lampen zweven.

Tip 80: Nooit omhoog kijken, altijd naar beneden.

Beneden vind je die grappige honden.

Boven me is alleen maar shit.

De klok op de muur geeft 23.57 uur precies aan. Er zijn nog maar drie minuten verstreken. Honderdtachtig seconden. Dat is bijna niets.

Ik hoor een geluid, alsof iemand een munt op de harde vloer laat vallen en de munt rondjes blijft draaien tot die stilligt.

Dan komt er een lang iemand de hoek om die voor me gaat staan. Hij heeft groene kleren aan en

een baret op, zijn schoenen zien er zwaar en zwart uit. Aan zijn riem hangen allerlei dingen die aangeven dat hij een bewaker is. Telefoon, knuppel. Hij heeft een ronde bril op en brede schouders, ik kom in zijn schaduw te zitten.

‘Hm, aha, jij bent het,’ zegt hij. Knikt. Volwassenen knikken als ze willen laten zien dat ze weten wat het beste voor je is, ook al hebben ze niets aardigs gezegd.

‘Inderdaad,’ zeg ik en ik lach om een hond die een krant uit de brievenbus kan pakken. ‘Deze is echt supercool.’

‘Misschien moet je niet op dit tijdstip in je eentje in het ziekenhuis zitten,’ zegt hij. ‘Ben je hier voor iemand in het bijzonder? Moet ik iemand voor je bellen? Je... moeder of vader?’

Hij wil natuurlijk weten hoe ik heet en dan moet ik zeker vragen hoe hij heet en dan wordt alles vervelend.

Ik schud mijn hoofd, sta op.

‘Ik ga naar mijn moeder,’ zeg ik en ik loop naar de liften in het midden van de hal en kijk naar de

verschillende knoppen. Ik druk op nummer drie. Dan kijk ik weer naar de bewaker. ‘Mijn moeder ligt op de derde verdieping.’

Als hij dat hoort, ziet hij er ineens niet meer zo streng uit. Hij bijt op zijn lip en slikt.

Hij weet nu vast wel wie ik ben.

Dat weet trouwens iedereen.

Als ik in de lift stap, hoor ik verschillende stemmen in mijn hoofd tegen elkaar praten. Het zijn stemmen die ik zelf heb verzonnen.

‘Ken je Nicolaus?’ vraagt een van de stemmen. En hij zegt: ‘Dat is dat kleine kereltje met dik bruin haar.’

De andere stem zegt: ‘Nee, ik weet niet wie je bedoelt. Dat moet je me uitleggen. Hoe oud is hij?’

‘Een jaar of twaalf, denk ik.’

‘Hm... nee, ik heb nog steeds geen idee.’

‘Jawel, je weet wel. Die jongen met die moeder die op sterven ligt.’

‘O, dié jongen. Hem kent iedereen toch?’

Dat zeggen de mensen volgens mij als ze me in het ziekenhuis zien.

Tip 81: *Zorg dat je er niet uitziet als iemand met een bijna dode moeder.*

Het ergste met iemand die op sterven ligt, is eigenlijk niet dat ze sterven.

Het is verdrietig dat ze verdwijnen. Dat ze weggaan.

Maar het is nog erger als je dingen niet kunt oplossen.

Dingen waaraan je denkt, dingen die je hebt gedaan.

Dingen die niet zo leuk waren.

Zoals toen ik iets meer dan drie jaar geleden jarig was en een heleboel cadeaus kreeg, maar toch boos werd omdat mijn ouders de verkeerde telefoon voor me hadden gekocht. Ik ging tegen ze tekeer. Ik weet niet waarom ik dat deed.

Die avond hoorde ik dat mijn moeder verdrietig was.

Ik hoorde ook dat ze huilde, heel erg huilde.

Ik heb geen sorry gezegd, vergat het daarna gewoon.

Daar denk ik nu de hele tijd aan.

Ik denk eraan als ik wakker word en als ik ga slapen. Ik denk dáár aan, niet aan dat ze ziek is. Ik denk eraan dat dit het laatste is wat ze zich van me zal herinneren en dat ik het niet kan goedmaken. Ik denk er soms elke seconde aan.

Sommige mensen noemen het een ‘slecht geweten hebben’.

Ik noem het ‘pijn in mijn hart hebben’.

Het is alsof je pijn in je buik hebt.

Maar dan duizend keer droeviger.

Tip 82: *Doe niet zomaar stom, want je weet nooit of je sorry vergeet te zeggen en dan heb je er de komende duizenden jaren die je nog te wachten staan spijt van.*

Als de lift stopt op de derde verdieping stap ik uit en blijf even stokstijf stilstaan op de gang. Er bestaat geen eenzamere plek op de hele aarde dan een ziekenhuis bij nacht. Alles is zo stil. Het enige wat ik hoor, zijn slepende voetstappen een eind verderop, en piepende apparaten.

Een deur die ergens in de eeuwigheid met een klap sluit.

De klok aan de muur geeft precies 23.59 uur aan.

Het is één minuut voor middernacht.

Ik moet op de bel van afdeling 34 drukken en wachten tot er iemand komt om me binnen te laten. Alles is op dit tijdstip op slot en als de verpleegkundige me ziet staan met mijn telefoon in mijn hand lacht ze naar me.

Maar het is geen goede lach.

De lach is piepklein en eerlijk gezegd een beetje lelijk.

De lach zegt: *O lieverd, hoe gaat het?*

Want ik ken die lach. Iedereen hier lacht alleen maar zo naar me omdat mijn moeder op hun afdeling op sterven ligt. Dan mag je lachen en er verdrietig uitzien, in plaats van dat je knikt zoals de bewaker deed.

Toch haat ik het niet héél erg dat ze zo lachen. Het zorgt ervoor dat ik me minder rot en alleen voel.

Twee seconden ongeveer.

De verpleegkundige zegt niets tegen me als ze de deur openmaakt. Ze legt een hand op mijn schouder en blijft oefenen. Met lachen.

‘Kijk deze hond eens,’ zeg ik.

Maar dat kan ze niet, niet echt. Ze wil helemaal niet op mijn telefoon kijken en ze wil niet dat we in de deuropening blijven staan en doen alsof we hard lachen zodat ik me beter voel.

‘Kom, we gaan,’ zegt ze zachtjes.

Ze heet Paris, dat is grappig.

Paris Larsson Kjaer.

In de gang waar we lopen zijn de lampen gedimd en daardoor zijn onze schaduwen waziger. Mijn schoenen maken lawaai, piepen op de vloer. Rubberen zolen, een plastic vloer, een jongen van dertig kilo.

‘Je bent toch al twaalf?’ vraagt Paris Larsson Kjaer als we bij kamer 28 zijn. ‘Dat klopt toch?’

Ze kijkt door het raam in de deur.

Nu wil ze niet meer naar me kijken.

Ik knik, ik wil aardig lijken.

Met de hand die niet op mijn schouder ligt, duwt

ze de deurkruk naar beneden en laat me binnen terwijl ze op haar lip bijt. Ze gaat niet met me mee de kamer in, ze draait zich om en loopt weg. Ze snikt. Ik geloof niet dat snikken bij haar werk hoort. Alleen lachen en er tegelijkertijd verdrietig uitzien. Dat gesnik is zeker een soort extraatje.

Dan ben ik bij mijn moeder, in de kamer.

Op de derde verdieping, waar alles shit is.

Het is de enige verdieping in het hele ziekenhuis waar je mag vloeken zo veel als je wilt. Vind ik.

Dat heb ik namelijk besloten.

Godverdomme klote shit.

Het is precies twaalf uur en dit is wat ik zie in de kamer waar mijn moeder ligt te sterven zonder dat ze aan mij heeft gevraagd of het mocht.

- 1) Een groot bed, in het midden van de kamer, met een plastic matras.
- 2) Een heleboel machines die knipperen en piepen.
- 3) Een moeder die in dat bed ligt.

4) Een vader die op een houten stoel zit.

5) Twee ramen in een van de muren.

6) Een boeket gele bloemen.

7) Een spiegel.

Het licht hier is zo zwak dat je jezelf bijna niet kunt zien. Mijn vader heeft gezegd dat dat beter is voor mijn moeder. Dat snap ik niet, ze ligt toch de hele tijd met haar ogen dicht. Zo is het al bijna de hele week.

De rolgordijnen zijn niet naar beneden en ik kan een deel van de stad zien, grote gebouwen en bomen in het park.

Een donkerblauwe hemel, witte wolken en een volle maan.

In deze kamer mag ik mijn telefoon niet pakken, want als ik dat doe kijkt mijn vader zo ongelukkig. Zucht hij tegen mij. Hij wil dat ik alleen maar naar mijn moeder ga zitten kijken. Met beide ogen.

‘Dat is beter voor je, Nicolaus,’ zegt hij.

Dat snap ik ook al niet.

Het doet alleen maar pijn.

Vooraf nu, nu mijn tranen allemaal op zijn.

Mijn vader draagt een wit T-shirt en heeft zich al dagen niet geschoren. Zijn ogen glanzen en zijn haar zit in de war. Hij zit bijna altijd met zijn armen op het stalen frame van het bed, met mijn moeders hand in de zijne. Ze ligt doodstil.

‘Waar zat je?’ vraagt mijn vader, hij kijkt niet naar me.

‘Beneden,’ zeg ik en ik haal mijn schouders op.

Hij draait zijn hoofd en kijkt me recht aan, maar dan voelt het alsof ik zal ontploffen van verdriet, dus daar kan ik niet tegen. Ik loop maar naar de wastafel en pak een glas water. Achter me praat mijn vader verder met zijn allervermoeidste stem.

‘Je kunt beter hier blijven,’ zegt hij zachtjes. ‘Het kan elk moment gebeuren, en dan is het voorbij...’

Dan zegt hij niets meer, alles is stil.

Op het gepiep van die machines na.

Piep-machines uit de hel.

Soms droom ik ervan.

‘Ik denk gewoon dat je er spijt van krijgt als je er niet bij bent.’

Dat is de uitleg van mijn vader. Daarna houdt hij op met dingen uitleggen.

Ik drink vier glazen water en blijf staan waar ik sta.

Met mijn rug naar de machines, naar het raam.

Naar mijn moeder en mijn vader, naar de hele wereld.

Naar de hemel en de hel en dat soort dingen.

Maar ik geloof niet dat mijn vader het snapt. Waar- aan ik denk.

Ik vind dat je goed afscheid moet kunnen nemen.

Niet zoals hier.

Waar gaan moeders die sterven eigenlijk naar- toe?

Dat zou ik wel eens willen weten.

Misschien zou het helpen.

Dan hoor ik hoe mijn vader een stukje overeind komt en iets wil zeggen, zoals dat het nu waarschijnlijk zover is. Dat ik naast hem op de stoel moet gaan zitten wachten. Maar dat kan ik niet.

Sorry papa, ik kan niet gaan zitten.

Als ik ga zitten ontplof ik.

Dat voel ik.

In plaats daarvan gluur ik kort naar hem als hij half van zijn stoel opstaat en zich over mijn moeder heen buigt. En dan ren ik naar de deur, doe die open en vlieg de gang op, waar een verpleegkundige die Paris Larsson Kjaer heet me verbaasd aankijkt. Ze probeert me tegen te houden. Maar ik ben sneller en ontwijk haar, hol langs de muur.

Ze zegt ‘oei oei, wat is er aan de hand’ en dan zwijgt ze en heeft waarschijnlijk door wat er gebeurt. Ze loopt de andere kant op. Naar kamer 28, waar ik nu gewoon even niet kan zijn.

Ik ben al in de hal. Die is op deze verdieping ook groot. Ik voel mijn telefoon in mijn zak. Ik voel mijn hart bonken. Het slaat en slaat en slaat. Ik

denk: is het normaal dat een kind het gevoel heeft dat hij het niet aankan?

Dat hij het gevoel heeft dat er juist op dit moment geen enkele plek bestaat waar hij naartoe kan om eraan te ontsnappen.

Wat doe je als alles onmogelijk voelt?

Als het plafond op je af lijkt te komen?

Want dat is precies hoe ik me voel.

Ik zie dat een andere verpleegkundige naar de dichte deur van de afdeling loopt. Ze zwaait naar me en ziet er gestrest uit, probeert iets te zeggen. Zelfs hiervandaan zie ik aan haar ogen dat ze me smeekt om te blijven staan.

Maar ze krijgt de deur niet open, er is iets mis.

Ik denk stilletjes: dit kan niet echt gebeuren.

En wat niet kan gebeuren, gebeurt niet.

Ik strek mijn hand uit naar het zuiltje waarop je kunt kiezen naar welke verdieping je wilt. Op het moment dat ik op de grote nul wil drukken – dat betekent begane grond – zie ik iets anders.

Onder de knop waar *kelder* op staat zit nog een knop, die mooi rood naar me knippert. Ik kan me

niet herinneren dat ik die knop eerder heb gezien.
Ik kan me niet eens herinneren dat er een rode knop zat.

Er staat niets op, geen letters.

Ik weet niet waarom ik het doe.

Ik druk erop en wacht.

Een van de liftdeuren gaat meteen open.

Ik stap in, ik doe het echt.

Achter me heeft de verpleegkundige de deur van afdeling 34 eindelijk open, maar ik ben al op weg naar beneden.

Tip 83: Zorg dat er altijd een lift in de buurt is als het vervelend wordt.

De lift zoekt dicht en komt in beweging.

Ik pak mijn telefoon, kijk hoe laat het is.

Het is precies vier minuten over twaalf – 00.04 uur. Dan stop ik hem weer in mijn broekzak en houd me vast aan de stalen stang waaraan je je hoort vast te houden. Zodat er niets vreemds gebeurt.

Zodat er niets ontzettend vreemds gebeurt.

Hoewel dat toch wel gebeurt.

Als moeders sterven.

Dan gebeurt *alles*.